

Sygn. akt: III AUa 891/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Ewa Chądyńska (spr.)

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2013 r. w Łodzi

sprawy **B. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji B. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 21 marca 2012 r., sygn. akt: VIII U 413/12;

oddala apelację.

III AUa 891/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie B. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 27 września 2011r., mocą której organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach wobec stwierdzenia, iż ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentowała 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna:

B. W., urodzona (...), złożyła wniosek o emeryturę w dniu 19 września 2011 r. Na dzień 1 stycznia 1999 r. organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni 25 lat 3 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ nie uwzględnił okresu pracy w szczególnych warunkach, potwierdzonego świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od 1 maja 1978 r. do 31 grudnia 1994 r. na stanowisku kierownika magazynu – wydawcy paliw płynnych - przy obsłudze stacji paliw płynnych (magazynowanie, przepompowywanie i dystrybucja ropy naftowej i jej pochodnych), tj. pracy wymienionej w wykazie A, część IV poz. 19 pkt 6, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r., wystawionym 30 listopada 2001 r. przez Zarządcę Komisarycznego. Organ rentowy zarzucił, że z powyższego świadectwa pracy

nie wynika w jakim okresie wnioskodawczyni była kierownikiem magazynu, a w jakim wydawcą paliw, a tylko praca na tym ostatnim stanowisku (wydawcy paliw) jest pracą w szczególnych warunkach. Podniósł ponadto, że praca kierownika łączy się z obowiązkiem wykonywania także czynności biurowych nieobjętych wykazem prac w szczególnych warunkach.

B. W. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy od 27 września 1973 r. do 30 listopada 2001 r. początkowo jako wydawca narzędzi, kontystka, a od 1 maja 1978 r. do 31 grudnia 1994 r. jako kierownik magazynu w bazie sprzętu i transportu – wydawca paliw. Od 1 stycznia 1995 r. do 30 listopada 2001 r. pracowała na stanowisku kierownika magazynu w bazie. Na stanowisku kierownika magazynu do obowiązków odwołującej się należała między innymi organizacja pracy w magazynie w zakresie przyjmowania, składowania, wydawania, przemieszczania i ewidencji materiałów, wyrobów gotowych, przedmiotów nietrwałych i opakowań, przestrzeganie ilościowego i jakościowego odbioru przy przyjmowaniu towarów, kierowanie i nadzorowanie pracy podległych pracowników (magazynier, kontystka, placowy). Magazyn, którym kierowała odwołująca się był wspólny dla bazy sprzętu i transportu oraz ślusarni. W magazynie znajdowała się stal, łożyska, części maszyn, materiały pędne oraz paliwa płynne. Wnioskodawczyni często przyjmowała smary, oleje i paliwo z cystern. Zajmowała się też pracami biurowymi, wystawianiem faktur. W świadectwie pracy z 30 listopada 2001 r., wystawionym przez specjalistę ds. kadr, potwierdzono ten sam, co w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, okres pracy w szczególnych warunkach od 1 maja 1978 r. do 31 grudnia 1994 r. jako kierownik magazynu – wydawca paliw, obsługa stacji paliw.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy, na podstawie dowodu z zeznań zgłoszonych przez ubezpieczoną świadków K. K. i J. M. oraz po analizie akt osobowych B. W., doszedł do przekonania, że odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., mimo, iż pracodawca wystawił ubezpieczonej świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Sąd zauważył, że dokument ten nie jest dokumentem urzędowym i nie wiąże sądu.

Sąd Okręgowy wywiódł, że zebrany materiał nie daje podstawy do ustalenia, iż odwołująca się wykonywała w spornym okresie, stale i w pełnym wymiarze, pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A w dziale IV poz. 19 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Poza wydawaniem i magazynowaniem paliw, odwołująca się, jako kierownik magazynu, wykonywała też szereg innych prac należących do jej obowiązków pracowniczych i nie były to prace w szczególnych warunkach. Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, przy czym dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stosownie do § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji odwołująca się zajmowała się dokumentacją pracowniczą, tworzeniem dokumentacji magazynowej, uczestniczyła w inwentaryzacjach. Wydawanie paliw było tylko jednym z jej obowiązków. Nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze. Odwołująca się nie spełnia zatem jednej z przesłanek ustawowych niezbędnych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie art. 184 powołanej wyżej ustawy. Sąd Okręgowy zauważył także, iż w zarządzeniu resortowym budownictwa wymienionym w świadectwie pracy odwołującej się, nie wymieniono stanowiska kierownika magazynu, a spośród stanowisk, na których wnioskodawczyni była zatrudniona w okresie objętym sporem, jedynie stanowisko wydawcy paliw jest stanowiskiem, na którym wykonywana jest praca w szczególnych warunkach.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła ubezpieczona w drodze apelacji, w całości.

Apelująca zarzuciła nieuwzględnienie informacji zawartych w świadectwie pracy wystawionym przez pracodawcę, że stale i w pełnym wymiarze wykonywała pracę polegającą na obsłudze stacji paliw, która to praca jest wymieniona w zarządzeniu resortowym budownictwa jako praca w szczególnych warunkach uprawniająca do emerytury w niższym wieku emerytalnym. W części motywacyjnej apelacji skarżąca podniosła, że głównym jej obowiązkiem było przyjmowanie, magazynowanie, przepompowywanie i dystrybucja pochodnych ropy naftowej. Praca polegała też na dokonywaniu pomiarów ilości paliwa w zbiorniku, jego ciężaru gatunkowego, temperatury, sprawdzenie ilości i stanu opakowań, plomb, kierowanie wyładunkiem, sprawdzanie jakości dostawy. Zaprzeczyła, aby „kierowała grupą magazynierów”, a stanowisko kierownika powierzono jej jedynie w związku z ponoszoną przez nią odpowiedzialnością materialną. Wykonywania pracy wydawcy paliw potwierdza też fakt, iż pracowała w ubraniu ochronnym. Przyznała, że wykonywała też inne czynności, lecz stanowiły one „pewien cykl technologiczny umożliwiający osiągnięcie efektu finalnego” i były związane z obrotem materiałami pędnymi.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna, gdyż Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych, a oceniając zebrane dowody nie przekroczył granic ich swobodnej oceny, o jakich mowa w art. 233 § 1 k.p.c. Nie budzi wątpliwości, że roszczenie odwołującej się, urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., należało rozpatrywać w świetle art. 184 § 1 i 2 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Przy czym przez przepisy dotychczasowe, o których mowa w § 4 artykułu 32 należy rozumieć, w tej sprawie, przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością sporną między stronami było jedynie, czy ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęła wymagany w przepisach dotychczasowych, piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy przeprowadził w tym kierunku wnikliwe postępowanie dowodowe i zasadnie doszedł do przekonania, że skarżąca nie spełniła jednej z niezbędnych przesłanek nabycia prawa do emerytury, na podstawie powołanych wyżej przepisów, gdyż na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazała, że przez 15 lat wykonywała zatrudnienia w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze, co skutkuje oddaleniem odwołania mimo spełnienia wszystkich pozostałych przesłanek.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, dając wiarę zeznaniom zgłoszonych przez skarżącą świadków, że w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od 1 maja 1978 r. do 31 grudnia 1994 r. na stanowisku kierownika magazynu, skarżąca zajmowała się, w ramach swych obowiązków pracowniczych, wydawaniem i przyjmowaniem paliw oraz wykonywała inne czynności jak kontrola ilości i jakości dostarczanego i pobieranego paliwa. Wykonywanie tych czynności, włącznie z pracą biurową bezpośrednio z nimi związaną, niewątpliwie należy uznać za pracę w szczególnych warunkach, wykazu A działu IV poz. 19 stanowiącego załącznik do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Czynności te nie wyczerpywały jednak wszystkich obowiązków skarżącej, nie były zatem wykonywane stale i w pełnym wymiarze przez okres co najmniej 15 lat. Z zakresu obowiązków apelującej znajdujących się w aktach osobowych wynika, iż zajmowała się ona całym magazynem, w którym znajdowały się także inne materiały związane w profilem działalności pracodawcy. Przyjmowała i wydawała także i te materiały, czego nie sposób zakwalifikować jako wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Czynności te nie były związane z magazynowaniem, przepompowywaniem i dystrybucją ropy naftowej i jej produktów. Z zeznań świadka K. K. wynika

przecież, że w magazynie znajdowała się stal, łożyska. Świadek J. M. zeznał, że apelująca wydawała także części do maszyn. Sąd Okręgowy, na podstawie dokumentów znajdujących się aktach osobowych apelującej, niewadliwie ustalił, że na stanowisku kierownika magazynu bazy sprzętu i transportu, do obowiązków odwołującej się należała między innymi organizacja pracy w magazynie w zakresie przyjmowania, składowania, wydawania, przemieszczania i ewidencji materiałów, wyrobów gotowych, przedmiotów nietrwałych i opakowań, przestrzeganie ilościowego i jakościowego odbioru przy przyjmowaniu towarów. Skarżąca miała też obowiązek kierowania i nadzorowania pracy podległych pracowników, tj. magazyniera, kontystki i placowego. Nadzór nad pracą tych osób również nie stanowił pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w powołanym wyżej wykazie A w dziale XIV poz. 24, gdyż wykonywana przez nich jako podstawowa praca w magazynie nie była pracą wymienioną w powołanym wyżej wykazie. Okoliczność, jakie czynności wykonywała apelująca na stanowisku kierownika magazynu w bazie sprzętu i transportu wynikają wprost z zakresu obowiązków znajdujących się w aktach osobowych skarżącej. Kwestionowanie tych okoliczności przez skarżącą w apelacji nie znajduje potwierdzenia w zebranych materiale. Argument skarżącej, iż wykonywanie pracy w szczególnych warunkach potwierdził pracodawca w świadectwach pracy również nie może odnieść skutku oczekiwanego przez ubezpieczoną. Sąd Okręgowy trafnie zauważył, że świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dowód ten podlega ocenie sądu i zasadnie został przez Sąd Okręgowy negatywnie zweryfikowany, gdyż dane dotyczące wykonywania przez apelującą pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze, nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale.

W judykaturze ugruntowany jest pogląd, że prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym nie może nabyć osoba, która nie wykonywała tego rodzaju pracy stale i w pełnym wymiarze. W wyroku z dnia 7 lutego 2012 r. I UK 227/11, LEX nr 1157544, Sąd Najwyższy stwierdził, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Nie jest więc dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, z czego a contrario wynika, że mogą i powinny być uwzględnione takie równocześnie wykonywane czynności, które miały szkodliwy wpływ na zdrowie zatrudnionego, bo zostały uznane przez ustawodawcę za pracę w warunkach szczególnych. W wyroku z dnia 4 czerwca 2008 r. II UK 306/07, OSNP 2009/21-22/290 Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika.

Reasumując, apelująca nie spełniła jednej z niezbędnych przesłanek z art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż nie wykazała, aby – na dzień 1 stycznia 1999 r. - stale i w pełnym wymiarze, przez 15 lat, wykonywała prace w szczególnych warunkach uprawniające do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Apelacyjny w Łodzi, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia.